

A kollektív szerződés végrehajtása a szegedi üzemekben

A kollektív szerződés — az üzem alkotmánya. Magában foglalja egy egész évre az üzem egész kollektívájának tennivalóit a tervek teljesítésére. Fontos helyet kap a kollektív szerződésben évről-évre a dolgozók szociális és munkakörülményeinek javítása, a kultúra és a sport kérdése is.

Az üzemek vezetőinek és dolgozóinak nagy gondot kell fordítaniuk arra, hogy a kollektív szerződés pontjait, — úgy ahogyan azt meghatározták — határidőre megvalósítsák. Külön figyelemmel kell kísérni a kol-

lektív szerződésben foglalt szociális és munkajogi kérdések végrehajtását, a munkásejtés szüntelen javítását. Az üzemek vezetőinek alapvető kötelességük beszámolni a dolgozóknak a kollektív szerződés esedékes részének végrehajtásáról. Az üzemek dolgozóinak joguk és kötelességük ellenőrizni a kollektív szerződésben foglaltak megvalósítását.

De nézzük, hogyan áll a kollektív szerződések megvalósítása négy üzemben.

Az ember javára

Tudósítás a Kenderfonógyárból

A Szegedi Kenderfonógyár kollektív szerződése, amely 1955. április 1-től 1956. március 31-ig szól — számos fontos kérdést foglal magában. Az üzem alkotmányát ki is nyomtatták és azt — a kollektív szerződés megkötése után — eljuttatták a dolgozóknak. A gyárban helyesen és ahogyan kell, a vezetők

sok nem mulasztják el

a beszámolót a dolgozóknak a kollektív szerződés végrehajtásáról. Kedden, Nagygyörgy Mária elvtársnő, az igazgató és Kovácsné elvtársnő, az üzemi bizottság elnöke munkásgyűlésen ismertette, hogyan áll az üzem alkotmánya esedékes pontjainak megvalósítása.

A Szegedi Kenderfonógyárban a felszabadulás óta hatalmas változást a dolgozók munkakörülménye, szociális ellátottsága. Az üzem régi dolgozói tudják és értékelik ezt. S a kollektív szerződések fontos pontjait a dolgozó ember javára mindig megvalósították. Szállító-szalag beszerzésével a harmadik negyedévben a szén-szállítást gépesítették, s nehez fizikai munkától

mentesítették a dolgozókat.

A cernázó üzemszében, a könnyebb, biztonságosabb munkakörülményeket szereltek fel. A kollektív szerződésben három gépre volt meghatározva az orsók felserelése, de hét gépet láttak el ezzel a szerkezettel. A kötélfonó üzemszében épül az öltöző és fürdő, s az év végére átadják a dolgozóknak. Megvalósult — a kötélfonó üzemszében — az egyágyas betegszoba. A gyár a dolgozói részére nyolc lakást hozott rendbe, 6320 munkabérral, 90 ezer forintos költséggel. A kollektív szerződésben nem

szerepel, de megvalósították a két óvodai terem parkettázását. Vettek egy mosógépet és parketta-kefélgépet is. Az üzemszében tíz korszerű ivócsapot is beszereltek. A dolgozóknak a rendeletileg biztosított munkaruhán és védőöltözetén kívül — az üzemszervezők által megállapított munkahelyekre és személyeknek — védőkesztyűt, porálarcot, szájkendőt, gyógypapucsot, vízmentes kötelet is adnak. A felszabadulás előtt erről sem lehetett szó.

Van a kollektív szerződésnek egy-két olyan pontja — például a teherfelvonó az I. sz. nyersraktárban —, amelyek kisése késve valósulnak meg. Hogy ez miért van, arról Nagygyörgy Mária elvtársnő beszámolt a dolgozóknak, s azok hozzájárultak a határidő módosításához.

Felújítják a védőberendezéseket a Vasöntődében

NÉHÁNY FONTOS dolgot említünk csak meg a Szegedi Vasöntőde kollektív szerződéséről. Összesen 88 fele tennivalót jelöltek meg a kiegészítésként meg vagy tízet az elkészítések. A dolgozókat közvetlen érintő részeket, problémákat vették elsősorban figyelembe. Kötelezték magukat a vezetőket például arra, hogy a havi baleseti szemléket pontosan megtartsák. Ez így is van és minden esetben az előző szemléstől készített jegyzőkönyv alapján vizsgálják meg a balesetveszélyes helyeket. Azonnal intézkednek, hogy a baleseti forrásokat megszüntessék. Most is — bár ez már

nem szerepel a kollektív szerződésben — az összes védőberendezések felújítását tűzték ki december végéig. Ehhez kapcsolódik a szerződés azon pontja is, amely a baleseti oktatásról szól. A szokásos felvilágosítást a művezetőktől megkapják a munkások. Ezenkívül egy hónapja a helyi balesetveszélyekről egy külön sokszorosított tájékoztatót is kapnak az új dolgozók az üzemben.

PONTOSAN, ahogy a rendelkezés kimondja, a védőitálról is gondoskodnak időben az öntőbrigád, a csiszolók és a fedérezők részére. Teljesítették ugyancsak az öltöző, fürdő, ebédlő csinosítására vonatkozó részt is. A fürdő ablakainak átalakítása maradt el csupán, amelyet beruházással valósítanak meg a következő esztendőben.

Iskolások szavalóversenye

A Magyar-Szovjet Társaság városi szervezete és a városi tanács oktatási osztálya rendezésében szavalóversenyt rendeznek Szovjet-Ukrajna Hete tiszteletére. A szegedi általános- és középiskolák legjobb szavalói ma délután 3 órakor gyűlekeznek az MSZT városi klubjában,

A zársmadadás adatai szerint az Új Élet TSZ tiszta jövedelme ebben az esztendőben kerekén 469.589 forint volt. A gazdaság nagyságát tekintve igen szép jövedelem ez, lényegesen több, mint az előző esztendő haszna volt. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a közös állatállomány részére visszahagyott takarmányalap és a gazdálkodáshoz szükséges új eszközök értékének a leszámitásán túl

a termelőszoövetkezet most tagjainak minden megdolgolt munkaesegére 50 forint 5 fillér értékű gabonát és készpénzt oszthat.

Hajdu József egykori 13 holdas, minályteleki közép-paraszt fiával dolgozott a nyáron a közösbén. Néha, különösen a nagy szezonmunkák idején, felesége is segített neki. A Hajdu családnak az elmúlt egy esztendő alatt összesen 828 munkaesegére gyűlt össze. Ezért a gabonát és a többi természetbeni juttatásokat a pénzben számolva esett nekik tisztán 41.441 forint 40 fillér. Ehhez még hozzá kell számítani 567 kiló búzát és 588 kiló árpát, a prémiumként járó jutalomgabonát, s így látható, hogy Hajduék csak a szövetkezetből származó tiszta jövedelmük — melyből már sem adót nem kell fizetni, sem a beadási kötelezettséget nem kell teljesíteni — 45.259 forint 20 fillér. Ehhez még adni kell 30 mázsa kukoricát — ami a háztáji gazdaságban termelt —, szerényen számítva ez is kétezer forint.

Ezek után nem is csoda, ha Hajdu József ezeket mondja:

— Régi gazdátársaim sokat kérdezik tőlem, milyen az élet a szövetkezetben? Én mindig csak azt mondom:

Több millió forint költséggel bővítették ki az Állami Áruházat

Az elmúlt hónapokban látták a szegediek, hogy a Széchenyi tér és a Lenin utca sarkán lévő Állami Áruházban nagy építkezések folytak. Mind a Széchenyi tér, mind pedig a Lenin utcai oldalon kibővítették az áruház eladó termét, amelynek terjedelme az eddigi kétszeresére emelkedett. Nagyon

jó, sokkal jobb, mint egyelőre.

Nemesak a gond kevesebb, de a haszon annál több. Lelelismertem ajánlatom mindenkinek.

A beszélgetés végén megemlíti azt is, hogy legényfia most akar új motorkerékpárt venni magának. Van is neki miből. Szép jövedelmhez jutottak itt azok is, akik csak egyedül dolgoztak, s azok is, akiknek betegség, vagy éppen az öregkor miatt kevesebb is a munkaesegük, mint a javakorbelieknek. A 68 éves Hajós Imre bácsi gyakori betegeskedése ellenére is 183 munkaesegét gyűjtött össze. A neki eső 9159 forint értékű juttatáson felül még 126 kilogramm búzát és 162 kilogramm árpát kapott prémiumként. Ha mindezeket és Hajós bácsi háztáji gazdaságának jövedelmét egybevetjük, azt látjuk, hogy az idős ember betegeskedése is 68 esztendeje ellenére is megkereste a maga 1300—1400 forintját havonta, pedig jobbra csak a nyári hónapok idején dolgozott.

Ez eddig helyes és nagyon szép. De lapozgassunk tovább, vizsgáljuk meg a zársmadadás többi adatait. Az alsóvárosi Új Élet Termelőszoövetkezet állattenyésztésből származó évi jövedelme rendkívül alacsony. Míg a növénytermelés 384.754 forint tiszta jövedelmet hozott,

az állattenyésztés haszna nagyon kevés, mindössze 84.835 forint.

Ha szemügyre vesszük más termelőszoövetkezetek állattenyésztésben elért eredményeit, s megvizsgáljuk hozzá az Új Élet TSZ adatait, azt látjuk, hogy bármilyen sok osztályos is van most az Új Élet TSZ-ben, de jó 200 ezer forinttal kevesebb,

mint amennyi akkor lenne, ha a növénytermeléshez hasonló lelkiismeretességgel foglalkoztak volna az állattenyésztéssel is.

Tudott dolog, hogy egy szövetkezet termelési munkája csak akkor lehet igazán kiegyensúlyozott, ha az állattenyésztés haszna eléri, vagy legalább is megközeleli a növénytermelés jövedelmét. Ilyen esetben az Új Élet Termelőszoövetkezetben a munkaesegek értéke most legalább 80—90 forint lehetne. Ez Hajduék esetében azt jelenti, hogy a család évi jövedelme mintegy 24.794 forinttal lehetett volna még több. Bizony ez még három motorkerékpár áránál is több. Olyan dolog ez, melyen el kell, hogy gondolkozzanak kisse az Új Élet TSZ tagjai.

Az állattenyésztés olyan terület, ahol a vezető, de felelős az egész tagság is. A tsz legtöbb állatgondozója

még ma sem az alapszabálynak megfelelően részesedik a jövedelemből, hanem házilag megállapított napi munkaesegért dolgoznak.

Ilyen körülmények között nem nagyon érdekük, hogy emelkedjen a tehén tejhozama, hogy elhullás nélkül felneveljék a szaporulatot, hogy minél több szép jószágot neveljenek.

Az Új Élet TSZ tagjai valamennyien tudják, hogy az állattenyésztés kimeríthetetlen kincsetár, akkor is nagy hasznát ad, amikor a föld szűk marokkal mérli a termést. Ezért tehát sürgősen szakítani kell azzal a káros nézettel, hogy az állattenyésztés csak az állatgondozók, legfeljebb a vezetőség dolga. Az új esztendőt annak az igazságnak a tudatában kell a tsz tagjainak kezdeni, hogy jó állattenyésztés nélkül nem lehet nagy nem sokáig lehet a növénytermelésben sem jó eredményt elérni.

Egy hét alatt

2402 új tsz-tag

A november 13-tól 20-ig terjedő héten 1784 családból 2402 tag lépett a termelőszoövetkezetekbe. A bevitt földterület meghaladja a 7 ezer holdat. A legnagyobb számban a Zala megyei termelőszoövetkezetekbe léptek be. Az új termelőszoövetkezetek száma január 1-től november 20-ig 494-re, az új termelőszoövetkezeti csoportok száma 122-re emelkedett.

Jobb munkakörülmények a Seprűgyárban

Az üzem törvényének tekintik a Szegedi Seprűgyárban a kollektív szerződést. Igyekeztek az év folyamán a határidőket megtartva teljesíteni annak pontjait. A Cserzy Mihály utcából a seprűnyél-gömbölyítő gépet áthozták a Moszkvai körüti üzembe. Ez önköltségszámításra a seprűnyél-műhelybe és a kénezőbe. Így jobb körülmények között folyhat a munka. A női öltöző tatarozása is megtörtént időben.

Vállalták azt is, hogy az új dolgozókat havonta egyszer szemléltető szakmai oktatásban részesítik. Ez már ilyenképpen nem valósult meg, de az élenjárók foglalkoznak az új dolgozókkal, tanítják őket. A szaktanfolyam szervezése és ellenőrzése is szerepel egy külön pontban. Az üzemi bizottság ezt nem teljesítette ugyanúgy, mint az előbbi, mert nem akadt jelentkező. Igaz, nem is nagyon gondoskodtak róla. Nem alakult meg a préselő és seprűnyélbrigád sem, amely a kollektív szerződésben úgy szerepel, hogy az élenjáró dolgozók szintjére emelik a megalkult két brigád tagjainak teljesítményét.

Elhúzódit az új mosdó, étkező építése az évről a következőre.

Ha a százegynéhány pontot végig megnézzük, azt lehetne megállapítani, hogy az említett néhány kivétellel teljesítették a Szegedi Seprűgyárban azokat. Azért meg kell mondani, hogy az üzemi bizottságnak nagyobb következetességgel kell a jövőben dolgoznia, a kollektív szerződés minden pontjának megvalósításáért.

18. Ez már személyeskedésnek tűnt ifjabb Nagy előtt, ezért végleg elment a kedve attól, hogy evvel a lánnyal ma valamire jusson. Csak legyintett.

— Nem vitatkozom magával, nővel nem lehet. De vegye tudomásul, hogy minket becsaptak. Ígérték fűt, fát, s most rákora a deszkát. Nincs itt semmi különbség.

— Anya megmozdult. Nem sokat értett a politikai eszmékhez, de ehhez volt mit megjegyeznie.

— Fiam, elfeledted már Gabnait? Anya is, Pista is, Giza is, elkemorodtak.

Mária meglepődve nézte ezeket a Nagyokat, akik valami halóban vergődnek a Pista egyensúlyvesztéses utakra tévedt. Szerette volna őket felrázni, de hogy? Majd lassanként, elmegy vele sétálni, lesz alkalom elég. Bár veszélyes ez, mert látta, hogy a fiú erőszakos hajlamú. De majd vigyáz magára. Egy ilyen erős testű, jószájú embert nem lehet elveszteni hagyni. Hiszen közülük való. Kicsit büszkén gondolt „hivatására” s nem vette észre, hogy nehéz fába vágta a fejszéjét.

— Kicsoda az a Gabnai? — Kérdezte végül, mikor senki sem akart beszélni.

— Egy piszkos alak, de már meg-

Vincze András?
Tékolló ifjúság

ették a kukacok. — Tört ki Pistából a harag.

Gabnai nagyvállalkozó tette főnkre az életüket. Bérházat épített s az asztalosmunkát az uram vállalta. Gabnai közben megszokott s nekünk csak a váltók maradtak. — Magyarázza Nagyné keseredően.

Lassan megtudta Mária, hogy a kis asztalos egészen a felszabadulásig fizette a váltókat, amit erre a házra és néhány barátja aláírására adott a Takarékt. Gabnai beépítette az ablakokat, aztán megszokott, valahová külföldre. Sokan átkozták a nevet, hogy egy napon nyilas századosi egyenruhában feltűnt a városban. Később olvasták az újságban, hogy Népbírósgá elé került a kötélen végzte. Ha Gabnai eszükbe jut, eszükbe jut mindaz, amit a váltó jelent. Hordták a kamatokat, kis részleteket a bankba, de csak nőtt az egész összeg, mint egy mitoszi szörnyeteg. Soha jobb falat, ruha, szórakozás; egész életük megsínylette ezt. Felleg

alatt vergődött a kis Rezeda utcai ház, s akkor jött a felszabadulás. A bank egy ideig erőlködött, de csak elmúlt ez is. Gabnaival együtt a felleg is, melyben váltók duzzadtak s a Nagyok hiába küzdöttek ellene.

Mária elámult — De hiszen ez a kapitalista ökl. — Kiáltotta, — s maga Pista nem tudja, mit tegyen? Éjjel-nappal ellenük harcoljon, ha lát egyet, csapja agyon.

Olyan hévvel mondta, hogy mindannyian jólesően nevettek. Még Pista is nevetett s ezért megbocsátotta a nevetést a lány.

Búcsúzáskor megengedte, hogy elkísérje a fiú. Ez a megengedés is olyan régmódinak tűnt — a fiú előtt, de nem szolt rá semmit.

Mentek a kövezeten és a kis vihar utáni szélszélben mindegyik érzelmét rendezte. Szótlanul haladtak el az emberek mellett, jólesően egyszerre léptek. Ez a ritmus molesztalt Mária szigorú arcára.

A kapuban tűrte, hogy a fiú fu-

tólag megcsókolja arcát. — De odabent a hűvös szobában rosszalólag rázta meg fejét, nem, ez így nem vezet jóra. Ahelyett, hogy „megmentené” a fiút, magát is elveszíti. S a fiatalág érzékenységével felfogta az élet mélységét, mely különös szépséggel árukt ki a szerelmesek előtt.

Könyekben tört ki és hagyta, hogy az szabadon végig folyjon arcán.

OTÓDIK FEJEZET,

melyben a hős rájön, hogy pénzen nem mindent lehet venni.

Minden ember annyit képes feladni az érzékelt világot, hogy ahány szállal a világ feléje nyúl. Vannak, akiket keresztül-kasul sző s ezek egyre magasabb pontról látják be az élet vidékeit. Vannak olyanok, kikért csak néhány szálcak mozgatja végét s ezek annyit észlelnék, hogy korog a hasuk, vagy éppen tele van.

Nagy Pista minden igyekezetével azon volt, hogy a feléje nyúló kezeket leszedje magáról. Úgy akart a maga útján járni, hogy senki ne ütközzön. De ez nem lehetséges. (Folytatása következik.)